

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 mai 2014

mun.Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Nicolae Gordilă,

Judecători - Elena Covalenco, Liliana Catan, Ion Guzun, Oleg Sternioală,

a judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2013 și de inculpatul Tihon Ștefan împotriva sentinței Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 28 iunie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2013 în cauza penală privindu-l pe

Tihon Ștefan Gheorghe, născut la 27 decembrie 1965, în s.Necolăieuca, r-nul Orhei, domiciliat în mun.Chișinău, str.Hristo Botev 25, ap.50.

Termenul examinării cauzei:

1. 26.10.2012 - 28.06.2013 - prima instanță,
2. 24.07.2013 - 01.10.2013 - instanța de apel,
3. 04.03.2014 - 13.05.2014 - instanța de recurs.

Procedura de citare legal îndeplinită.

S-a prezentat:

Procurorul Dumitru Graur, care și-a susținut recursul, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii atacate cu menținerea sentinței primei instanțe, și respingerea recursului declarat de inculpat.

Avocatul Mihail Gafton, care a susținut recursul declarat de inculpat, solicitând admiterea acestuia în sensul declarat și respingerea recursului declarat de procuror.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 28 iunie 2013, Tihon Ștefan a fost condamnat în baza art.179 alin.(1) Cod penal la amendă în mărime de 150 unități convenționale.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că Tihon Ștefan, la 28 iulie 2009, a pătruns fără consimțământul posesorului în odaia nr.78 (50/2 numerotarea veche) din căminul aplatat în str.Hristo Botev 25, mun.Chișinău, care a fost atribuită în folosință în baza ordinului de repartiție nr.242 și constituia domiciliul cet.Olaru Ioana, în care a rămas ilegal să locuiască, iar la cererea ultimei de a părăsi domiciliul a refuzat, prin ce a încălcat realizarea dreptului acesteia la inviolabilitatea domiciliului.

3. Împotriva sentinței a declarat apel inculpatul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, din motivul lipsei în acțiunile lui a componentei de infrațiune, invocând că instanța neîntemeiat a recunoscut ca probă în confirmarea învinuirii sale ordinul de repartiție nr.242, ce a fost eliberat părții vătămate, deoarece acesta este fals, nu conține data eliberării, iar semnătura directorului este falsificată; instanța neîntemeiat a luat ca bază declarațiile martorului L.Șarban, care a

confirmat că dînsa a eliberat bonuri de repartitie, pe care le-a semnat și a aplicat ștampila APLP, deoarece aceasta nu a avut astfel de împuterniciri și declarațiile ei urmau a fi excluse ca probă; instanța urma a respinge ca probă și duplicatul carnetului de muncă a părții vătămate, deoarece și acesta este unul fals; instanța nu a ținut seama nici de faptul că în odaia nr.78 din str.H.Botev 25, își are viză de reședință O.Șărșăuțcaia, care nu a avut și nici nu are careva pretenții sau obiecții față de dînsul; nu s-a luat în considerație nici faptul că partea vătămată nu a locuit în cămin, iar în anul 2001 nu-i putea fi eliberat bon de repartitie, fiindcă nu mai activa la întreprindere, și prin hotărîrea Curții Supreme de Justiție din 16.02.2005, căminul din str.Hristo Botev 25 a fost întors în gestiunea economică a SA „Semnal”, toate actele emise de APLP 51/396 fiind recunoscute nule; a fost ignorat faptul că SA „Semnal”, prin hotărîrea comună a administrației și comitetului sindical nr.103 din 30.11.1995 i-a fost eliberat bonul de repartitie nr.481 pentru secția nr.50 formată din 2 odăi, care nu a fost anulat prin nici o hotărîre judecătorească, astfel că dînsul ilegal a fost condamnat pentru violarea domiciliului părții vătămate, pe cînd se afla legal în domiciliul său care i-a fost repartizat în baza bonului de repartitie.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2013, a fost admis apelul inculpatului, casată sentința din alte motive și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Tihon Ștefan în baza art.60 alin.(1) lit.a) Cod penal a fost liberat de răspunderea penală prevăzută de art.179 alin.(1) Cod penal și în baza art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală a fost încetat procesul penal, deoarece a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală.

Instanța de apel a constatat că probele cercetate de prima instanță, cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, confirmă vinovăția inculpatului Șt.Tihon în comiterea infracțiunii imputate și acțiunile lui corect au fost încadrate în baza art.179 alin.(1) Cod penal, care se confirmă prin probele administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în ședințele de judecată, și anume declarațiile părții vătămate I.Olaru, a martorilor N.Leșan, V.Cazacu, L.Șarban, D.Rîșina, B.Bogataia, M.Vartic, E.Furculița, M.Pruteanu și actele cauzei, și anume procesul-verbal de cercetare la fața locului din 10.09.2012, actul întocmit de către Șt.Tihon, actele în original prezentate și examinate - chitanțele de plată a serviciilor de căldură eliberate de SA “Termocom”, chitanțele de plată eliberate de APLP nr.51/396, de SRL “Chișinău-Gaz” pentru perioada 2005-2006, cartela pentru evidența achitării serviciilor comunale pe anii 2006, 2007, 2008 chitanța privind plata pentru încălzire și apă caldă eliberată de către Pretura s.Botanica, conform cărora pentru odaia 50/a din str.Hristo Botev 25, mun.Chișinău, I.Olaru a efectuat achitări pentru serviciile comunale,

Astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a ajuns la concluzia că vinovăția lui Șt.Tihon este integral dovedită prin cumulul de probe sus-menționate, și anume că dînsul ilegal a pătruns și rămas în domiciliu cet.I.Olaru, fără consimțămîntul acesteia, încălcîndu-i dreptul la inviolabilitatea domiciliului.

La fel, instanța de apel, a considerat neîntemeiat argumentul apelantului, precum că I.Olaru în mod fraudulos a obținut bon de repartitie și viză de reședință în odaia nr.78 (sau în varianta numerotației vechi 50/2) din str.H.Botev 25, deoarece a fost combătut prin declarațiile părții vătămate și a martorilor, care au fost audiați în cadrul cercetării judecătorești, și care au confirmat faptul că odaia cu numerotația veche 50/2, aparține cet.I.Olaru, iar faptul că aceasta se afla la muncă peste hotare, nu o lipsește de dreptul de folosință a spațiului locativ, acordat prin bon de repartitie, deținînd viză de reședință.

De asemenea, instanța a considerat nefondat și argumentul inculpatului, precum că organul de urmărire penală, nu a stabilit cu certitudine cine este partea vătămată în

procesul penal, deoarece în această calitate a fost recunoscută persoana căreia prin bon de repartitie i s-a atribuit în folosință odaia nr.78 (50/2) din str.Hristo Botev 25, mun.Chișinău, al cărui spațiu locativ a fost ocupat abuziv de către Șt.Tihon, prin pătrundere ilegală și rămânere în el, iar faptul că în diferite acte de identitate numele părții vătămate I.Olaru este înscris în mod diferit, de pînă la căsătorie, nu schimbă statutul ei de parte vătămată.

Neîntemeiat a considerat instanța de apel și argumentul inculpatului, că apartamentul ce a fost obiectul violării, are diferită numerotație în diferite acte administrative, deoarece din declarațiile martorilor audiați, care făceau parte din grupul de inițiativă, care pînă în prezent participă la gestionarea blocului, cît și președintelui APLP nr.51/396, L.Șarban, rezultă că secția în care locuiește familia Tihon și partea vătămată I.Olaru, avea numărul 50, odaia lui Șt.Tihon avea numerotația 50/4, iar odaia lui I.Olaru - 50/2. Ulterior, în legătură cu intenția de a privatiza căminul respectiv, a fost efectuată o numerotație nouă și pentru fiecare odaie locativă s-a atribuit număr separat, în urma căreia odăii lui I.Olaru i s-a atribuit nr.78, care s-a regăsit și în bonul de repartitie, ce a fost eliberat de APLP împreună cu SA „Semnal”, iar familia Tihon a refuzat să primească noul bon de repartitie pentru odaia sa, căreia i s-a atribuit nr.77.

Instanța a considerat că momentul pătrunderii lui Șt.Tihon în odaia nr.78, cînd părțile deja se aflau în litigiu, nu-l îndreptățește pe acesta în acțiunile sale, deoarece doar numai printr-o hotărîre judecătorească definitivă și irevocabilă persoana poate fi lipsită de dreptul de folosință asupra unui spațiu locativ, iar inculpatul numai în baza unui act administrativ eliberat de către organul competent sau în baza unei hotărîri judecătorești putea să se instaleze în odaia litigioasă. O asemenea hotărîre judecătorească sau act administrativ, pînă la data examinării cauzei, nu există.

Totodată, instanța de apel a conchis că Șt.Tihon a fost recunoscut vinovat în săvîrșirea, la 28 iulie 2009, a infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(1) Cod penal, care se atribuie, potrivit art.16 alin.(2) Cod penal, la categoria infracțiunilor ușoare, iar conform art.60 alin.(1) lit.a) Cod penal, persoana urmează a fi liberată de răspundere penală dacă din ziua săvîrșirii infracțiunii au expirat 2 ani. Astfel, reieșind din prevederile art.332, 391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, instanța de apel a conchis că procesul penal în privința inculpatului urmează a fi încetat, pe motivul expirării termenul de prescripție de tragere la răspundere penală, pentru fapta comisă.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare procurorul și inculpatul, care au solicitat:

- procurorul care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, casarea acesteia, cu menținerea sentinței, pe motiv că instanța de apel neîntemeiat a încetat procesul penal în privința inculpatului, pe motivul expirării termenul de prescripție de tragere la răspundere penală, considerînd că din momentul săvîrșirii acțiunii de pătrundere în domiciliu - 28 iulie 2009, au expirat mai mult de 2 ani, fără a ținea seama cînd aceasta a fost consumată, fiindcă inculpatul pînă la moment nu a părăsit domiciliul, astfel că infracțiunea în cazul dat are formă continuă, deoarece prezența făptuitorului în domiciliul violat se prelungește în timp;

- inculpatul care, fără a invoca vreun temei din cele prevăzute de art.427 Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri de achitare, pe motiv că fapta sa nu întrunește elementele infracțiunii, și anume latura obiectivă a infracțiunii incriminate, deoarece prin hotărîrea Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 30.09.2013, a fost anulat ordinul eliberat de SA „Semnal” sub nr.242, fără dată, privind repartizarea lui I.Olaru a spațiului locativ, odaia nr.78, cu suprafața de 13 m² din str.Hristo Botev 25, mun.Chișinău, fiind recunoscut după dînsul și familia sa

dreptul de folosință asupra secției nr.50, cu suprafața de 40,3 m², alcătuită din 2 odăi și blocul sanitar, astfel că dînsul nu s-a aflat ilegal în spațiul locativ al părții vătămate, în rest invocînd aceleași motive ca și în apel, descrise la pct.3 al prezentei decizii.

6. Judecînd recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul declarat de inculpat urmează a fi respins ca inadmisibil, iar al procurorului urmează a fi admis din următoarele considerente.

Cu referire la recursul ordinar declarat de inculpat.

Conform art.427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru repararea erorilor de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile stipulate în acest articol.

Recurentul în recursul declarat nu a invocat vreun temei prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, dar potrivit textului recursului, argumentele invocate se cuprind în temeiul de recurs prescris la art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală - „nu au fost întrunite elementele infracțiunii”.

Colegiul menționează că temeiul invocat de recurent - „nu sînt întrunite elementele infracțiunii” include cazurile cînd nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori cînd nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Raportînd norma dată la situația în cauză, Colegiul penal constată că temeiul la care se referă autorul recursului nu este aplicabil din punct de vedere al prezentei erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Colegiul constată că instanțele de fond, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, au examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar atît ale apărării, cît și ale acușării, verificîndu-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atît pe cele obținute în procesul urmăririi penale, cît și în cadrul ședințelor de judecată, fapt ce face ca concluzia despre vinovăția lui Șt.Tihon în comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(1) Cod penal, să fie justă și întemeiată.

Conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată detaliat și minuțios în textul hotărîrilor instanțelor de fond, și anume - declarațiile părții vătămate I.Olaru, a martorilor N.Leșan, V.Cazacu, L.Șarban, D.Rîșina, B.Bogataia, M.Vartic, E.Furculița, M.Pruteanu și actele cauzei descrise la pct.4 al prezentei decizii, care au fost puse la baza concluziei de vinovăție a inculpatului de către instanțele de fond și care sînt pertinente, concludente, utile și veridice, coroborează între ele și nu trezesc careva dubii.

Astfel, instanțele de fond corect au respins versiunea înaintată de către inculpat, precum că dînsul nu a comis infracțiunea de violare de domiciliu, deoarece, reieșind din probele administrate, rezultă că acesta locuind în odaia nr.77 (numerația veche 50/4) și cunoscînd cu certitudine că odaia nr.78 (numerația veche 50/2), care este situată în aceeași secție și au coridor, lavoar și veceu comun, a fost atribuită cet.I.Olaru, fără permisiunea ultimei, a pătruns în această odaie, a permutat lucrurile personale ale locatarului, instalîndu-și lucrurile sale, rămînînd în continuare să se folosească de întreaga secție, schimbînd lacătul de la ușa comună a secției.

Prin urmare, Colegiul constată că în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunii incriminate inculpatului și ca urmare, temeiul stipulat în pct.8) alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de către recurent, deoarece inculpatul prin acțiunile sale de pătrundere și rămînere ilegală în domiciliul cet.I.Olaru a realizat latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(1) Cod penal.

Mai mult, Colegiul penal reține că argumentul principal pe care îl invocă inculpatul în recurs este faptul ca instanțele de fond nu au apreciat la justa valoare probele cauzei, însă modul de apreciere a probelor, nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, deoarece aprecierea probelor ține de examinarea cauzei în fapt și în drept fie în instanța de fond, fie în instanța de apel și dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare.

Totodată, Colegiul penal considera lipsit de temei argumentul invocat de inculpat în recurs că, prin hotărârea Judecătoria Botanica, mun.Chișinău din 30.09.2013, a fost anulat ordinul eliberat de SA „Semnal” sub nr.242, privind repartizarea lui I.Olaru a spațiului locativ, odaia nr.78, fiind recunoscut după dînsul și familia sa dreptul de folosință a secției nr.50, deoarece hotărârea instanței nu a devenit definitivă, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2014 aceasta a fost casată, fiind emisă o nouă hotărâre, prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de I.Olaru și respinsă cererea reconvențională înaintată de Șt.Tihon, T.Tihon și T.Tihon împotriva lui I.Olaru și SA „Semnal”, aceasta devenind definitivă și irevocabilă la data de 07.05.2014.

Pentru aceste motive, Colegiul penal conchide că recursul ordinar declarat inculpat, urmează a fi respins ca inadmisibil.

Cu referire la recursul ordinar declarat de procuror.

Conform art.414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță, fiind în drept să dea o nouă apreciere probelor din dosar.

Avînd în vedere aceste prevederi legale, Colegiul penal conchide că instanța de apel nu a îndeplinit pe deplin cerințele normei sus menționate.

Astfel, din partea motivată a deciziei instanței de apel rezultă că temeiul de casare a sentinței cu pronunțarea unei noi soluții de încetare a procesului penal, constă în faptul că a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală.

Colegiul penal, verificînd legalitatea deciziei instanței de apel sub acest aspect, constată că în calcularea termenelor de prescripție important este stabilirea momentului de la care acestea încep să curgă.

Potrivit art.60 alin.(2) Cod penal, termenele de prescripție a răspunderii penale începe să curgă de la data săvîrșirii infracțiunii și pînă la data rămînerii definitive a hotărîrii instanței de judecată. Totodată, pentru a interveni termenul de prescripție, infracțiunea comisă de inculpat urmează a fi consumată.

Însă, după cum rezultă din actele cauzei, inculpatul Șt.Tihon, la ziua pronunțării deciziei instanței de apel, nu a eliberat locuința cet.I.Olari, în care a pătruns și rămas ilegal, astfel, infracțiunea comisă de dînsul nu este consumată, ci una continuă, care potrivit art.29 Cod penal, se consumă din momentul încetării activității infracționale sau din cauza survenirii unor elemente care împiedică această activitate. Încetarea activității infracționale poate avea ca sursă voința făptuitorului, intervenția autorității de stat sau a altei persoane etc.

Prin urmare, în cazul dat, pentru infracțiunea de violare de domiciliu, termenul de prescripție a răspunderii penale începe să curgă din momentul pătrunderii și rămînerii ilegale a inculpatului în domiciliu părții vătămate, fără consimțămîntul acesteia și continue pînă la momentul cînd Șt.Tihon va elibera domiciliu benevol sau va fi evacuate forțat. Astfel, instanța de apel, la pronunțarea hotărîrii, nu a ținut cont de împrejurările menționate și neîntemeiat a conchis de a înceta procesul penal în legătură cu expirarea

termenului de prescripție, deoarece inculpatul pînă la moment nu a părăsit domiciliul părții vătămate I.Olaru, astfel că momentul încetării activității infracționale nu a survenit, infracțiunea nefiind consumată.

În consecință, se apreciază că starea de fapt și de drept stabilită în cauză, concordă cu circumstanțele constatate și probele administrate, iar acțiunile inculpatului just au fost încadrate în baza art.179 alin.(1) Cod penal.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit.a) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecînd recursul și stabilind prezența temeiului prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, urmează să caseze hotărîrea instanței de apel, cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

Prin urmare, Colegiul conchide că recursul procurorului este întemeiat și urmează a fi admis, iar eroarea comisă de instanța de apel urmează a fi corectată avînd în vedere că apelul inculpatului greșit a fost admis, prin casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței primei instanțe.

7. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de inculpatul Tihon Ștefan împotriva sentinței Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 28 iunie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2013.

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2013 în cauza penală în privința lui Tihon Ștefan, cu menținerea sentinței Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 28 iunie 2013.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 10 iunie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun

Oleg Sternioală